

Protokols Nr. 6

- 1. Padomes, kas notikušas maijā un jūnijā**
- 2. Covid-19 ierobežojošo pasākumu koordinācija**
 - 2.1. ES Digitālā Covid sertifikāta ieviešana**
 - 2.2. Informācija par priekšlikumu grozījumiem Padomes Ieteikumā 2020/1475 par koordinētu pieeju brīvas personas kustības ierobežošanai Covid-19 pandēmijas ietekmē**
 - 2.3. Informācija par apstiprinātajiem grozījumiem Padomes Ieteikumā 2020/912 attiecībā uz ceļošanu no/ uz trešajām valstīm**
- 3. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem**
 - 3.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (17.- 19. nedēļas)**
- 4. Dažādi**
 - 4.1. Par nozaru ministriju specializēto atašeju termiņu noteikšanas kārtību**

Sēdi vada: A. Kurme, Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās.

Sēdes locekļi:

M. Klismets, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
E. Stanga, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
M. Rone, Ekonomikas ministrija
E. Šimiņa-Nevelevska, Satiksmes ministrija
E. Nagle, Satiksmes ministrija
S. Catlaka, Kultūras ministrija
N. Kozuliņš, Labklājības ministrija
I. Irbe, Finanšu ministrija
L.Martinsons, Finanšu ministrijas atašejs pp. ES
I.Bērziņa, Finanšu ministrija
I.Cirse, Finanšu ministrija
E.Bērziņa, Finanšu ministrija
A.Valaine-Elsone, Iekšlietu ministrija
B. Jurkevica, Izglītības un zinātnes ministrija
K. Pommere, Tieslietu ministrija
L. Jenča, Tieslietu ministrija
J. Briedis, Zemkopības ministrija
I. Baļčūne, Zemkopības ministrija
A. Takašovs, Veselības ministrija
L.Boltāne, Veselības ministrija
I. Allika, Latvijas Banka

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: M. Klīve, A. Stīpniece-Pundore, A. Čākure, J. Kevišs-Petuško, A. Butāne, A. Gange, R. Brusbārdis, R. Fedosejevs, G. Bērziņš, I. Berķe, Z. Zilgalvis, A. Saliņa

Citas institūcijas: K. Gailīte, M. Kārklīņa – Saeimas Eiropas lietu komisija, M. M. Lūse – Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, N. Preisa – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, E. Kresse – Latvijas pašvaldību savienība, I. Stepiņa – Latvijas Darba devēju konfederācija; A. Mālkalne – Latvijas Darba devēju konfederācijas praktikante.

- 1. Padomes, kas notikušas maijā un jūnijā**
 - 1.1. 20. maija Ārlietu padome par ES kopējās tirdzniecības politikas jautājumiem**
Ziņo: ĀM/ I. Berķe

ĀM informē par galvenajiem sanāksmes darba kārtības jautājumiem: 1) PTO reforma un gatavošanās PTO 12 ministru konferencei (MC12), kas plānota š.g. nogalē un 2) ES un ASV tirdzniecības attiecības. ĀM informē, ka Eiropas Komisijas skatījumā ir svarīgi, lai MC12 darba kārtībā un lēmumu pakotnē ir zivsaimniecības subsīdiu jautājums, lauksaimniecība, tirdzniecība un veselība, kā arī e- komercijas un TRIPS moratorija jautājums. ĀM informē, ka ES un ASV tirdzniecības attiecības noris konstruktīvā gaisotnē. Labs piemērs sadarbībai ir ES un ASV 17. maijā panāktā vienošanās uz sešiem mēnešiem atlikt paaugstināto nodokļu piemērošanu un kopīgi strādāt pie efektīviem risinājumiem globālā tērauda un alumīnija lieko ražošanas jaudu jautājumā.

1.2. 24.-25. maija ārkārtas Eiropadome

Ziņo: MP birojs/ L. Līce-Līcīte

MP birojs informē, ka pirmajā Eiropadomes dienā lielākais fokuss vērsts uz Baltkrievijas jautājumu. Diskusijas fonu noteica 23. maija *Ryanair* reisa piespiedu nosēšanās Minskā un žurnālista un opozīcijas aktīvista Romāna Protaseviča un viņa draudzenes aizturēšana, kā arī Latvijas vēstnieka un diplomātu Minskā izraidīšana. Sanāksmē ES līderi vienojās par stingru atbildes reakciju: prasība nekavējoties atbrīvot minētās personas; aicinājums Starptautiskajai Civilās aviācijas organizācijai izmeklēt šo incidentu; pieņemt sankcijas, t.sk. ekonomiskās; izvairīties no pārlidojumiem pār Baltkrieviju; aizliegt Baltkrievijas aviosabiedrībām šķērsot ES gaisa telpu un liegt piekļuvi ES lidostām; solidaritāte ar Latviju saistībā ar diplomātu nepamatotu izraidīšanu. Diskusijās par Krieviju pieņemts lēmums Komisijai un Augstajam pārstāvim sagatavot ziņojumu par ES politikas iespējām attiecībās ar Krieviju. Par pārējiem ārlietu jautājumiem – Tuvie Austrumi, Apvienotā Karaliste, Mali – secinājumi tika pieņemti bez padziļinātas diskusijas. Eiropadomes otrajā dienā norisinājās līderu diskusijas par Covid-19 saistītiem jautājumiem. Līderi apņēmās līdz gada beigām ziedot vismaz 100 miljonus vakcīnu devu un palīdzēt attīstīt vietējo ražošanas jaudu valstīm, kam nepieciešama šāda palīdzība. Eiropadomes noslēgumā gara diskusija par klimatu, saistībā ar jūnijā gaidāmo Komisijas tiesību aktu pakotni klimata mērķu sasniegšanai.

1.3. 3. jūnija ES Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas ministru padome

Ziņo: SM/ E. Šimiņa-Neveryovska

SM informē, ka Padomē panākta vispārējā pieeja par Vienoto Eiropas debesu ieviešanas regulas pārskatīšanu, bet izaicinošākā stadija - vienošanās ar EP vēl priekšā. Tika apstiprināti Padomes secinājumi “Izvirzīt dzelzceļu ilgtspējīgas un viedas mobilitātes priekšgalā” ar kuriem tiek pievērsta uzmanība dzelzceļa transportam, kam Zaļā kursa kontekstā ES līmenī nav pietiekami pievērsta uzmanība un Padomes Secinājumos dalībvalstis mudina Eiropas Savienību rīkoties, kā arī secinājumi par “EK Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija”.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ĀM, MP biroja un SM sniegto informāciju.

2. Covid-19 ierobežojošo pasākumu koordinācija

2.1. ES digitālā Covid sertifikāta ieviešana un sasaiste ar ES vārteju (EU gateway)

Ziņo: VM/ L. Boltāne

Izsakās: FM/ L. Martinsons, TM/ K. Pommere, ĀM/ A. Čākure, VM/ A. Takašovs

VM informē, ka Regula par ES digitālo sertifikātu būs piemērojama no 1. jūlija. No 1. jūnija Latvijā darbojas ES digitālais sertifikāts iekšzemes lietošanai. No 15. jūnija paredzēta šī nacionālā sertifikāta informācijas sistēmu savienošana ar ES vārteju, tādējādi Latvija būs gatava verificēt citā ES dalībvalstī izsniegtus digitālos sertifikātus. ES vārteja savu darbību uzsāka 1. jūnijā. Pašlaik ES valstu pievienošanās ES vārtejai ir brīvprātīga. Uz 7. jūniju pievienojušās 9 dalībvalstis. Paredzams, ka Latvijā no 15. jūnija ES digitālo sertifikātu varēs iegūt gan digitālā, gan papīra formā, un ceļojot to varēs uzrādīt valstīs, kas būs pievienojušās ES vārtejai.

FM jautā, vai ceļojot, ja personai ir veikta pilna vakcinācija, arī nepieciešams uzrādīt apstiprinājumu par negatīvu Covid testu? VM par iecerēšanas prasībām Latvijas teritorijā aicina

sekot 10. jūnija MK sēdē pieņemtajiem lēmumiem, kad tiks izskatīti grozījumi MK 2020. gada 9. jūnija noteikumos Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai".

TM jautā, vai ES digitālais sertifikāts atvieglēs ministriju pārstāvju došanos uz sanāksmēm Briselē vai Luksemburgā, jo prasības ieceļotājiem katrā valstī ir atšķirīgas. ĀM iesaka izmantot ĀM apkopoto failu par valstu ierobežojumiem saistībā ar Covid-19 izplatību. Šāda informācija regulāri tiek pārsūtīta visu ministriju ES koordinatoriem.

2.2. Par priekšlikumu grozījumiem Padomes ieteikumā 2020/1475 par koordinētu pieeju brīvas personu kustības ierobežošanai Covid-19 pandēmijas ietekmē

Ziņo: VM/ A. Takašovs

VM informē par 31. maijā EK publicēto priekšlikumu, kura mērķis ir sasaistē ar ES digitālo sertifikātu definēt nosacījumus, kas būtu attiecināmi uz sertifikāta turētājiem drošai ceļošanai Šengenas zonā. EK priekšlikums paredz no papildu ierobežojošiem pasākumiem atbrīvot personas, kas ir vakcinētas vai pārslimojušas Covid-19, un ir ES digitālā sertifikāta turētāji. Priekšlikums paredz vairākus citus elementus, t.sk. dalībvalstis, piemērojot pārvietošanās ierobežojumus, aicinātas ņemt vērā dalībvalstu vakcinācijas aptveri un sekvencēšanas apjomu kā vienus no epidemioloģiskās situācijas rādītājiem.

2.3. Par apstiprinātajiem grozījumiem Padomes ieteikumā 2020/912 attiecībā uz ceļošanu no/ uz trešajām valstīm

Ziņo: IEM/ A.Valaine-Elsonē

Izsakās: SM/ E. Šimiņa-Neverovska, VM/ A. Takašovs, EM/ M. Rone

IeM informē, ka 20. maija ES Ārlietu padomē apstiprinātie grozījumi Padomes ieteikumā paredz, ka ieceļot ES+ zonā drīkst no valstīm, kas ir "drošo" trešo valstu sarakstā. Saraksts bieži tiek pārskatīts. Tāpat ieceļošana ES+ zonā atļauta visu trešo valstu pilsoņiem, kas ir vakcinēti ar EMA (Eiropas Zāļu aģentūra) autorizētu vakcīnu. Dalībvalstis var ļaut ieceļot arī personām, kas ir vakcinētas ar PVO reģistros (ES centralizēti reģistrētās, reģistrētas atbilstoši ES direktīvām un PVO atzītas vakcīnas) iekļautu vakcīnu. Šīm abām kategorijām dalībvalstis aicinātas nepiemērot ierobežojošos pasākumus. Personu kategorijai, kas ieceļo ES+ zonā būtisku iemeslu dēļ joprojām var attiecināt tādus ierobežojošos pasākumus, kā piemēram testēšanas prasību vai pašizolāciju.

IeM jautā VM, vai ir bijušas diskusijas par ES digitālā sertifikāta piemērošanu saistībā ar trešajām valstīm? VM informē, ka regula paredz ka var atzīt trešo valstu sertifikātus ja digitālā infrastruktūra atbilst risinājumam, kas tiek izmantots ES.

EM jautā, kā Latvijā tiks atzīta Latvijas pilsoņu ārvalstīs veiktā vakcinācija. VM informē, ka regula paredz, ka ES dalībvalsts, pamatojoties uz pierādījumiem par veiktu vakcināciju var izveidot personām ES digitālo sertifikātu. VM aicina konkrēto jautājumu adresēt VM.

Nolemj: ĀM un VM nosūtīt VAS dalībniekiem apkopojumu par interneta vietnēm, kurās pieejama informācija par ES digitālo sertifikātu un valstīm, kas pievienojušās ES vārtējai.

3. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

3.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana

Ziņo: ĀM/ A. Kurme

Izsakās: EM/ M. Rone, FM/ L. Martinsons, FM/ E. Bērziņa, ĀM/ Z. Zilgalvis, SM/ E. Šimiņa- Neverovska

ĀM informē, ka par COM priekšlikumiem 17.-19. nedēļā visas atbildības saskaņotas, izņemot priekšlikumam *Par ārvalstu subsīdijām, kas izkropļo iekšējo tirgu*.

EM norāda, ka Regulas priekšlikumam jābūt tās ministrijas pārziņā, kuras pamatjautājumi ir skarti vairāk. EM uzskata, ka priekšlikums skar trīs būtiskas jomas: iepirkumi, valsts atbalsts, uzņēmumu apvienošanās. Divas no šīm jomām ir FM kompetencē, viena – EM kompetencē.

Izvērtējot Regulas priekšlikumu un 2. pantā minēto, EM secina, ka Regulas priekšlikuma mērķis ir valsts atbalsta jautājumi. Tā kā publiskie iepirkumi un valsts atbalsts ir FM pārziņā, EM uzskata, ka atbildība par Regulas priekšlikumu būtu jāuzņemas FM. EM piekrīt līdzatbildībai.

FM informē, ka uz FM kompetenci attiecas tikai atsevišķi elementi. FM norāda, ka kopumā šis ir tirdzniecības politikas jautājums, kas ir ĀM kompetencē un ĀM būtu jāuzņemas atbildīgās institūcijas loma. FM piekrīt būt līdzatbildīgā iestādē. FM norāda, ka Regulas priekšlikums nav par valsts atbalstu. Valsts atbalsta jautājumi minēti Līguma par ES darbību (LESD) 107. un 109.pantā.

EM papildina, ka ierosinātā Regula ietilpst LESD 207. panta darbības jomā, kas nosaka kopējās tirdzniecības politikas īstenošanu. Regulas nepieciešamību nosaka noteikumu neieklāšana PTO noteikumos.

ĀM uzsver, ka priekšlikuma mērķis ir aizsargāt vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgū, lai ārvalstu subsīdijas to neizkropļotu. Galvenā uzmanība pievērsta diviem aspektiem: identificēt izkropļojošas ārvalstu subsīdijas un novērst to radītos izkropļojumus. Regulas priekšlikumā ir izklāstītas iezīmes attiecībā uz jaunu rīku, kas novērstu regulējuma trūkumu un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgū. Regulas 11., 12. pants nosaka sadarbību ar Komisiju. Ar procesu uzraudzību nodarbojas Konkurences padome. ĀM neredz iespējas veikt regulas uzraudzību. ĀM var iesaistīties kā līdzatbildīgā iestādē.

FM piekrīt, ka Regulas priekšlikums ir vērsts uz iekšējā tirgus aizsardzību un ĀM būt grūti īstenot praktiskos aspektus. Visticamāk, šis tomēr ir EM kompetences jautājums, lai nevēlamos pasākumus novērstu. FM piekrīt būt līdzatbildīgā iestādē.

SM uzsver, ka būtiski saprast Komisijas pamatojumus priekšlikumiem un diskusijās par kompetencēm nepalaist garām saturisko elementu un salīdzinājumam daļās pieredzē ar diskusiju par Komisijas priekšlikumu par cīņu par negodīgu konkurenci aviācijai.

ĀM rosina trīs iesaistītās ministrijas turpināt diskusiju atsevišķā sanāksmē.

Nolemj:

- 1) ĀM organizēt papildu sanāksmi triju iesaistīto ministriju starpā (EM, FM, ĀM), lai vienotos par atbildību sadalījumu Regulas priekšlikumam.
- 2) Apstiprināt sistēmā ESVIS-L saskaņotās COM tabulas:
 - COM 17. nedēļa (26.04.-02.05.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 21.05.2021.;
 - COM 18. nedēļa (03.05.-09.05.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 28.05.2021.; izņemot atbildību priekšlikumam COM(2021)0223 *Par ārvalstu subsīdijām, kas izkropļo iekšējo tirgu.*
 - COM 19. nedēļa (10.05.-16.05.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 04.06.2021.

4. Dažādi

4.1. Par nozaru ministriju specializēto atašeju termiņu noteikšanas kārtību

Ziņo: ĀM/ I. Pundurs

Izsakās: ZM/ J. Briedis, TM/ K. Pommere

ĀM informē, ka, ņemot vērā nozaru ministriju argumentāciju, ka nozaru atašeji nav diplomāti, lemjot par nozaru atašeju termiņiem netiks piemērota Diplomātiskā un konsulārā dienesta likuma 14. panta 1. daļa, kas attiecas uz diplomātiem. Turpmāk lēmumos par nozaru ministriju specializēto atašeju dienesta termiņiem tiks piemērota vienīgi Diplomātiskā un konsulārā dienesta likuma 14. panta 2. daļa, ka atašeju norīkošanas termiņš ir trīs vai četri gadi atbilstoši ieņemamajam amatam. Nozaru ministrijas var lūgt ĀM pagarināt termiņu likumā noteiktajā kārtībā - ne vairāk kā uz vēl vienu termiņu. ĀM šādos gadījumos ņems vērā nozaru ministriju ieteikumu, bet vienlaikus arī pārstāvniecību vērtējumu par specializētā atašeja darbu

pārstāvniecībā un tā rezultātiem. Ja tiks pamanītas problēmas, nozaru ministrijas par tām tiks savlaicīgi informētas. ĀM sagatavojusi vadlīnijas, tās izsūtīs nozaru ministrijām. ĀM aicina ievērot vienotu pieeju, atgriešanās termiņā norādīt plānotās atgriešanās gada periodu – vasara.

ZM novērtē, ka diskusija virzās konstruktīvi. Par atašeju vērtēšanu uz otru termiņu pamatā tiks ņemts vērā pārstāvniecības viedoklis, bet norāda, ka būtu jāņem vērā arī nozaru ministrijas viedoklis. Vai lēmumi par atašeju termiņu pagarināšanu, kas tika vērtēti pirms pāris mēnešiem, tiks pārvērtēti?

TM gandarīti par konstruktīvo diskusijas gaitu. Aicina ar pārstāvniecības vadītāja vērtējumu iepazīstināt arī nozaru ministrijas. Nozaru ministrijas savus darbiniekus vērtē atbilstoši ierēdņu vērtēšanas kārtībai, pārstāvniecības novērtējums šajā vērtējumā netiek atspoguļots.

ĀM norāda, ka pieprasot termiņa pagarinājumu, ĀM lēmuma pieņemšanā palīdz nozaru ministriju vērtējums par atašeju paveikto darbu un ĀM vērtējums nav vienīgais noteicošais. Nozaru ministrijas lemj, cik plašu izvērtējumu iesniedz ĀM. Attiecībā uz ZM jautājumu par Atestācijas komisijas pieņemtajiem lēmumiem, ĀM norāda, ka Atestācijas komisijas lēmumi ir pamatoti un nav nepieciešams to grozīt.

ZM aicina jauno kārtību piemērot jau tagad un pārskatīt ZM pieprasījumu par otra termiņa piešķiršanu ZM atašejam, atsaucoties uz pozitīvu pārstāvniecības novērtējumu par atašeja darbu.

Nolemj: ZM un ĀM turpināt diskusiju par ZM specializētā atašeja termiņa pagarināšanu citā formātā. ĀM izsūtīt ministrijām ĀM vadlīnijas par specializēto atašeju apstiprināšanu darbam pārstāvniecībās.

4.2. Nākamā VAS 14. jūlijā plkst. 15.00

Izsakās: SM/ E.Šimiņa-Neverovska

SM rosina nākamā VAS darba kārtībā iekļaut jautājumu par TAP portālu un ESVIS, lai VRAA var sniegt informāciju.

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2021. gada. 29. jūnijā.

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

A. Kurme

Protokolēja: A.Vēja

Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo
jautājumu nodaļas vecākā referente, tel. 67016487